

Strömstads kommun

Styrdokument

Strategi Agenda 2030

2021-2025

Dokumenttyp: Strategi

Beslutande organ: Kommunfullmäktige

Förvaltningsdel: Kommunledningsförvaltningen, Utvecklingsavdelningen

Antagen: 2021-09-09 KF § 92

Ansvar: Folkhälsostrateg

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	2
Inledning.....	3
Bakgrund	3
Uppdraget och processen	3
Omvärlden.....	4
Agenda 2030 i Strömstads kommun	5
Vision 2030 Strömstads kommun	5
Syfte och mål Agenda 2030 i Strömstads kommun	6
De tre dimensionerna	6
Identifierade utmaningar och behov	7
Prioriterade mål för Strömstads kommun 2021-2025	8
Kommunens klimatlöften.....	8
Strategier.....	9
Strategi 1	9
Strategi 3	9
Strategi 4	9
Strategi 5	9
Strategi 6	10
Strategi 7	10
Bilaga 1 Strukturella förutsättningar.....	11

Inledning

Bakgrund

”Vi är den första generationen som kan utrota fattigdomen och vi är den sista som kan stoppa klimatförändringarna”

Ban Ki-moon, FN:s generalsekreterare 2007-2016

I september 2015 antog FN:s medlemsstater Agenda 2030 för hållbar utveckling. De 17 globala målen för hållbar utveckling är den mest ambitiösa agendan för hållbar utveckling som världens länder någonsin antagit. Det innebär att alla FN:s medlemsländer förbundit sig att arbeta för att uppnå en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar värld till 2030.

Agendan består av 17 odelbara mål och 169 delmål. Flera av målen är beroende och direkt kopplade till varandra, vilket innebär att framgång för ett av målen ger positiva effekter på andra mål. Agendan understryker att alla ska med. Den lyfter fram det långsiktiga perspektivet, liksom barns och ungas perspektiv, och ger nästa generation inflytande över dagens beslut.

Trots insatser på internationell, nationell och lokal nivå för att utveckla arbetet med hållbarhetsdimensionerna har FN konstaterat att det krävs mer att göra för att uppnå de globala målen i tid.

I Sverige tillsatte regeringen 2016 en delegation med uppgift att stödja och stimulera arbetet. Delegationen konstaterar att *utmaningarna i agendan till stor del är globala, men lösningarna oftast lokala, genomförandet innebär en omfattande samhällsomställning.*

Regeringens ambition är att Sverige ska vara ledande i genomförandet av Agenda 2030.

Sverige har ett gott utgångsläge och goda förutsättningar att nå de globala målen jämfört med många andra länder. Enligt SCBs uppföljning av genomförandet av Agenda 2030 i Sverige, så ligger Sverige generellt bra till i internationella jämförelser.¹ Men det finns också åtskilligt kvar att göra.

Uppdraget och processen

I antaget mål och budgetdokument för 2020, beslutad i kommunfullmäktige 2019-11-21 finns följande mål antaget under fokusområdet *Det goda livet hela livet*

Långsiktiga mål	Styrtal
2030 uppfyller Strömstad de globala målen för Hållbar Utveckling – AGENDA 2030	Ta fram en handlingsplan för Strömstads Kommuns arbete med Agenda 2030.

Kommundirektören leder uppdraget att ta fram och förankra en strategi som sedan ska utgöra grunden för förvaltnings specifika handlings- och verksamhetsplaner.

Det kommunövergripande, strategiska arbetet sker i kommundirektörens ledningsgrupp. Det förväntas att förvaltningar och bolag svarar upp mot strategin i sina respektive verksamhetsplaner som fastställs av respektive nämnd och styrelse.

Som stöd för nämnder, förvaltningar och bolag anställs under 2021-2022 en processtödjare vars uppdrag blir

¹ SCB (2019). *Genomförandet av Agenda 2030 i Sverige: Statistisk lägesbild 2019*. Publicerad 2019-10-01

att i samarbete med förvaltningar och styrgrupp ta fram en långsiktig plan och modell för det långsiktiga arbetet med Agenda 2030 i Strömstads kommun.

Processtödjaren kommer att ha sin anställning på utvecklingsavdelningen och arbeta på uppdrag av kommundirektörens ledningsgrupp. Folkhälsostrategen, tillika tf. utvecklingschef, kommer att arbetsleda processtödjaren. Tjänsten är finansierad av utvecklingsmedel från folkhälsorådet.

Under 2020 har samtliga chefer och politiker i Strömstads kommun erbjudits utbildning i Agenda 2030. Utbildare var Jonas Frykman, Frykman Kunskap & Analys. Syftet med utbildningen var förutom att öka kunskapen om agendan även att identifiera Strömstad kommuns utmaningar och möjligheter för att uppnå målen i Agenda 2030.

De utmaningar och möjligheter som identifierades utgör tillsammans med de förutsättningar som Agenda 2030- delegationen identifierat som viktiga för arbetet med agendan, grunden för strategi Agenda 2030 i Strömstads kommun.

Omvärlden

Vi står inför stora samhällsutmaningar. Effekterna av klimatförändringarna blir allt mer allvarliga och den biologiska mångfalden är hotad. De socioekonomiska klyftorna ökar och till följd av en åldrande befolkning saknas arbetskraft inom privat och offentlig sektor. Många invånare känner sig inte delaktiga i samhället, ett stort antal barn och unga lämnar grundskolan och gymnasiet utan godkända betyg, en större andel yngre än äldre är inte nöjda med livet samt den psykiska ohälsan ökar i hela befolkningen.

Sveriges utmaningar i förhållande till målen i Agenda 2030 kan sammanfattas i tre övergripande punkter:²

1. Ojämligheten på det ekonomiska området minskar inte.
Samma sak gäller ojämlikhet när det handlar om hälsa, boende och våldsutsatthet.
Ojämligheter mellan grupper ökar på några områden.
2. Det är fortsatt svårt att se att många av de nationella miljömålen ska kunna uppnås.
3. Våld och kränkningar minskar inte. Fler unga utsätts för mobbning.

Globalisering, ny teknik, och förändringar i klimat, demografi och värderingar ändrar kontinuerligt förutsättningarna för människor och samhällen över hela världen. Att kunna förstå och förhålla sig till hur dessa krafter påverkar oss lokalt, regionalt och nationellt är av stor betydelse för vår framtid.

SKR (Sveriges kommuner och regioner) har tagit fram 13 trender i spåren av dessa förändringskrafter som de tror kommer att påverka kommuners och regioners uppdrag de närmaste 10 åren³.

- Minskat lokalt och regionalt handlingsutrymme
- Stigande förväntningar på välfärden
- Hårdare konkurrens om kompetens
- Ökad polarisering
- Ökad bostadsbrist
- Ökat fokus på landsbygden
- Förändrat medielandskap
- Minskad tillit
- Ökade möjligheter att effektivisera med ny teknik
- Ökat kommunalt fokus på integration
- Ökad osäkerhet i världen
- Fler geopolitiska konflikter
- Från kunskaps – till nätverkssamhälle

---

² SCB (2019). *Genomförandet av Agenda 2030 i Sverige: Statistisk lägesbild 2019*. Publicerad 2019-10-01

³ Vägval för framtiden 3 – utmaningar för det kommunala uppdraget mot år 2030 (SKR)

Agenda 2030 i Strömstads kommun

Vision 2030 Strömstads kommun

Vision 2030 visar vägen mot framtiden! Visionen kräver att vi satsar och utvecklar vår kommun. År 2030 ska vi ha en ren kustsjöfart och bra förbindelser till regioncentra i både Sverige och Norge. Vi ska ha en livskraftig landsbygd och en inbjudande stadskärna som lockar året runt.

Två kommunövergripande långsiktiga mål stakar ut kursen. Med avsikt att skapa framdrift i detta processarbete har fyra etappmål antagits för 2021-2022, dessa kopplar tydligt an till flera av målen i Agenda 2030.

Agenda 2030 och de 17 hållbarhetsmålen ligger till stora delar i linje med tidigare fastställda mål i Strömstads kommun. Inom flera områden finns redan i dag initiativ, handlingsplaner och strategier som kan bidra till att uppfylla målen i Agenda 2030.

Strömstad – attraktiv gränsregion och mötesplats vid havet.
En internationell småstad med livskvalitet, natur och friluftsliv i världsklass!

- Kommunövergripande långsiktiga mål
- 2030 har Strömstad 15 000 invånare
  - 2030 är Strömstad en fossiloberoende kommun

Ett attraktivare Strömstad

Etappmål
2021-2022

En erkänt bra utbildnings-
verksamhet

Stöd, omsorg
och
hemsjukvård
av hög
kvalitet

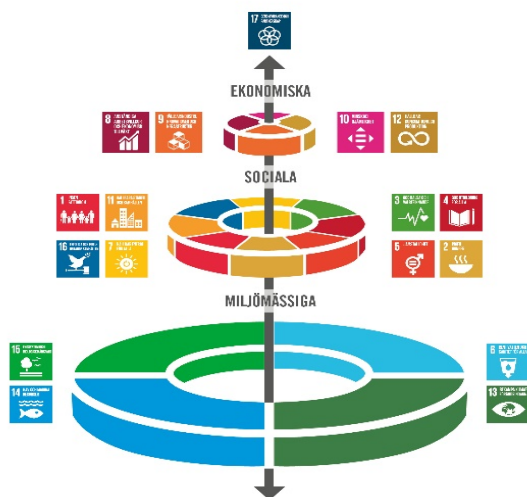
Attraktivt att
bo, besöka
och verka i

En
hållbar
kommun

Syfte och mål Agenda 2030 i Strömstads kommun

- Strömstads kommun ska bidra till att uppfylla de mål och delmål som är formulerade i Agenda 2030.
- Strategi Agenda 2030 utgår från Brundtlandskommissionens definition av hållbar utveckling:⁴ "En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov."
- Syftet är att skapa förutsättningar för att alla invånare ska kunna leva ett gott liv nu och i framtiden.
- Strategi Agenda 2030 är vägledande för beslut och styrning. Inför varje beslut ska hänsyn tas till sociala, ekonomiska och miljömässiga perspektiv utifrån Agenda 2030.
- Strategi Agenda 2030 fokuserar på områden som utvecklas genom ett tvärsektoriellt arbete internt inom kommunen samt externt med ex. regionala verksamheter, civilsamhälle och näringsliv.
- Den lokala strategin kräver kontinuerlig dialog, delaktighet och ett gemensamt ansvar, där tvärsektoriell samverkan och partnerskap är en förutsättning.
- Inför 2022 ska samtliga förvaltningar och bolag i sina respektive verksamhetsplaner koppla aktiviteter till Strömstads kommuns strategi för Agenda 2030.
- Folkhälsorådet har i budget för 2021-2022 avsatt medel för en processledare på 50 % för att stödja förvaltningar och bolag i arbetet med Agenda 2030 utifrån Strategin
- Genomförandet av agendan kan innebära att målkonflikter uppstår. Det är därför viktigt att skapa förutsättningar för ett arbete utifrån en helhetssyn där sambanden mellan hållbar ekonomisk, social och miljömässig utveckling framgår och där synergieffekter och målkonflikter hanteras.

De tre dimensionerna

Bilden illustrerar förhållande och beroende mellan agendans olika dimensioner där den ekologiska dimensionen utgör basen för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling.

Miljödimensionen;
är det vi har att förhålla oss till

Sociala dimensionen;
är det vi vill uppnå

Ekonomiska dimensionen;
är verktyget, medlen

Bild från Johan Rockström, Stockholm Resilience Center.
Illustration: J. Lokrantz/Azote

⁴ Brundtland, G.H. (1987). Vår gemensamma framtid. Rapport från FN:s världskommission för miljö och utveckling.

Identifierade utmaningar och behov

Utifrån de utbildningar och workshops som genomförts under 2020, kopplat till kommunens långsiktiga mål, har följande utmaningar och behov identifierats. Utmaningar och behov ligger till grund för prioriterade mål för Strömstads kommuns arbete med Agenda 2030. Inför 2022 ska samtliga förvaltningar och bolag i sina respektive verksamhetsplaner koppla aktiviteter till dessa mål.

Miljö dimensionen	Sociala dimensionen	Ekonomiska dimensionen
	UTMANINGAR KOPPLAT TILL MÅLEN I AGENDA 2030	
• Fossiloberoende kommun • Hållbar konsumtion och produktion • Miljömål, agenda 21	• God utbildningsnivå • Arbetsliv och försörjning • Delaktighet och inflytande • Ett stärkt jämställdhets-, jämlikhets- och rättighetsfokus	• Breddat näringsliv • God ekonomisk hushållning
BEHOV		
• Främja hållbarhet i upphandling (ex. ekologisk produktion) • Hållbar industri • Utveckla kollektivtrafiken	• Ökat samarbete med högskolor och universitet • Samarbete mellan föreningsliv och skola • Skapa arbetstillfällen oberoende av gränshandel • Öka barn och ungas delaktighet • Ökad dialog med invånare och brukare	• Utveckla och underlätta etableringar av fler näringar • Långsiktighet • Väl underbyggda underlag till politiken • Tydlighet i styrning och ledning • Systematisk uppföljning och analys • Utveckla samverkan mellan förvaltningar

Prioriterade mål för Strömstads kommun 2021-2025

Nationella målformuleringar Agenda 2030

MÅL 4: GOD UTBILDNING FÖR ALLA

Säkerställa inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.

MÅL 5: JÄMSTÄLLDHET

Uppnå jämställdhet och alla kvinnors och flickors egenmakt.

MÅL 7: HÅLLBAR ENERGI FÖR ALLA

Säkerställa tillgång till ekonomiskt överkomlig, tillförlitlig, hållbar och modern energi för alla.

MÅL 8: ANSTÄNDIGA ARBETSVILLKOR OCH EKONOMISK TILLVÄXT

Verka för en varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla.

MÅL 9: HÅLLBAR INDUSTRI, INNOVATIONER OCH INFRASTRUKTUR

Bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation.

MÅL 10: MINSKAD OJÄMLIKHET

Motverka ojämlikhet mellan olika individer och grupper av både barn och vuxna.

MÅL 11: HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN

Göra städer och bebyggelser inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.

MÅL 12: HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION

Säkerställa hållbara konsumtions- och produktionsmönster

MÅL 13: BEKÄMPA KLIMATFÖRÄNDRINGARNA

Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser.

MÅL 16: FREDLIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN

Demokrati och medborgarnas delaktighet är fundament i den kommunala strukturen.

Kommunens klimatlöften

I december 2020 antog kommunstyrelsen följande klimatlöften för Strömstads kommun 2021. Strategi dokumentet kommer årligen att uppdateras med gällande klimatlöften.

- Vi använder en klimatstyrande resepolicy
- Våra nya personbilar är miljöbilar
- Vi deltar i Cykelfrämjandets kommunvelometer
- Vi erbjuder laddtjänster vid parkeringsytor för boende i kommunala bostadsbolag
- Vi minskar inköpen av fossilbaserade engångsprodukter
- Vi analyserar inköpens klimatpåverkan och ställer krav i prioriterade upphandlingar
- Vi mäter matsvinn i offentlig verksamhet och har mål
- Vi beräknar klimatpåverkan från maten i offentlig verksamhet och har mål
- Vi gör investeringar för energieffektiviseringar
- Vi producerar egen solcell
- Vi har 100 procent förnybar el i kommunens elavtal
- Vi finansierar investeringar i egen verksamhet genom grön obligation
- Vi arrangerar event/aktiviteter riktat till allmänheten om klimat

Strategier

För att bidra till den omfattande samhällsomställning som krävs och öka måluppfyllelsen av de globala målen ska följande sju strategier vara vägledande i arbetet för en hållbar utveckling. Strategierna är utvecklade av Härryda kommun och grundar sig i Agenda 2030 delegationens slutbetänkande samt skrivningar i Agenda 2030.

Strategi 1 Helhet och prioritering

De 17 målen inom Agenda 2030 är odelbara och sinsemellan beroende av varandra. Insatser och åtgärder inom ett målområde stödjer ofta målen inom flera andra områden. Arbetet ska därför utgå från samtliga 17 globala mål. Insatserna ska däremot prioriteras hårt utifrån var kommunen har störst rådighet och vad som ger störst effekt. Att arbetet för en hållbar utveckling ska genomsyras av en helhetssyn innebär också att hela kommunen ska kunna leva och utvecklas hållbart. Arbetet behöver bedrivas på flera olika nivåer; hos förvaltningen som arbetsgivare, i de kommunala verksamheterna och i samverkan med andra aktörer.

Strategi 2 Nyttänkande och lärande

Dagens lösningar räcker inte till för att hantera morgondagens utmaningar. Det behövs nya sätt att tänka och agera för att bidra till den omfattande samhällsomställning som krävs. Att skapa tillit och delaktighet bland relevanta aktörer samt utrymme för att testa idéer och nya arbetssätt inom organisationen är avgörande. Ett kontinuerligt reflekterande och lärande är viktigt under en sådan process. Det krävs mod att tänka nytt och lära sig av sina misstag.

Strategi 3 Delaktighet och handlingskraft

För att skapa motivation att arbeta med hållbar utveckling krävs en bred delaktighet i processen samt förutsättningar att kunna agera hållbart, för såväl medarbetare som invånare. Att unga är särskilt viktiga aktörer som bärare av ett framtidsperspektiv ska vara ett vägledande förhållningssätt. Utgångspunkten ska vara att skapa handlingskraft och framtidstro. Därför är det viktigt att unga får ett ökat inflytande i arbetet för en hållbar utveckling men att det tydliggörs att det är de vuxna som bär ansvaret för att komma tillrätta med de utmaningar som finns. Förvaltningarna ska skapa förutsättningar att omsätta engagemang till handling.

Strategi 4 Positiv förstärkning och spridning av goda exempel

Genom att göra det lätt att göra rätt skapas förutsättningar för fler att göra hållbara val. Både invånare, näringsliv, civilsamhälle och kommunens verksamheter är viktiga aktörer. För att skapa inspiration och öka motivationen att välja mer hållbart ska goda exempel lyftas, både inom den egna organisationen och i kontakt med andra aktörer.

Strategi 5 Kunskap och medvetenhet

Arbetet måste vara kunskapsbaserat och i linje med forskning så att insatserna ger önskad effekt och ökad måluppfyllelse. Genom kontinuerliga utbildnings- och fortbildningsinsatser skapas medvetenhet kring utmaningarna, samt delaktighet och motivation till att bidra i arbetet med de globala målen bland kommunens verksamheter, invånare, näringsliv och civilsamhälle.

Strategi 6 Samverkan och partnerskap

För att bidra till förflyttning krävs delaktighet från många aktörer. Förvaltningar ska aktivt söka dialog, samverkan och partnerskap med näringsliv, civilsamhälle, akademien samt andra kommuner och myndigheter för att utveckla och driva arbetet för hållbarhet framåt. För att nå ökad måluppfyllelse krävs ökad samverkan inom och mellan kommunens förvaltningar.

Strategi 7 Struktur och systematik

Arbetet med Agenda 2030 är en del av kommunens ordinarie styrmodell och en utgångspunkt för all verksamhetsplanering. Insatser som berör de globala målen för hållbar utveckling ska synliggöras och integreras i budget, mål och verksamhetsplaner. Uppföljning sker i ordinarie uppföljningsprocesser i årsredovisning och verksamhetsberättelser. Ansvar för planering, genomförande och uppföljning följer chefsansvaret. Processledare för Agenda 2030 stödjer och samordnar arbetet. För att följa upp arbetet med Agenda 2030 används nationellt framtagna indikatorer för hållbarhet. Dessa kombineras med indikatorer som är specifika för Strömstads kommun för att lyfta fram aspekter som är viktiga ur en lokal kontext.

Bilaga 1 Strukturella förutsättningar

För att kunna bedriva ett långsiktigt och strategiskt arbete med utgångspunkt i Agenda 2030 behövs vissa organisatoriska och strukturella förutsättningar.

Agenda 2030 delegationen har utvecklat en figur som beskriver åtta komponenter vilka OECD har lyft fram som framgångsfaktorer för genomförandet av agendan i kommuner och regioner⁵.

Det politiska åtagandet

Det politiska ledarskapet och engagemanget är centralt för genomförandet av Agenda 2030.

Integrerande arbetssätt

Integrerande arbetssätt för hållbar utveckling handlar om arbetssätt som bidrar till att kommunen systematiskt ska kunna bedöma och överväga kopplingar mellan ekonomiska, sociala och miljömässiga aspekter av hållbar utveckling. Sådana arbetssätt är avgörande för att införliva Agenda 2030 i styr- och ledningssystem, beslutsprocesser, verksamhetsplanering och uppföljning. De förutsätter ökat lärande över nämnds- och förvaltningsgränser samt bidrar till att ge medarbetare förutsättningar att göra de bedömningar som krävs för att omsätta beslut i praktisk handling.

Långsiktighet

Långsiktighet handlar om att det finns förståelse för att hållbarhetsarbete är ett åtagande som sträcker sig över lång tid. Det handlar om att fatta beslut som accepteras över parti- och blockgränser, som har förutsättningar att gälla längre än en mandatperiod och som skapar balans mellan kortsiktiga prioriteringar och långsiktiga mål.

Global påverkan

Global påverkan handlar om att det finns förståelse för om och hur den verksamhet som bedrivs påverkar omvärlden.

Samordning av styrdokument och organisation

Samordning av styrdokument och organisation innebär att hållbarhetsarbetet på kommunal nivå samordnas på ett sätt som bidrar till att uppfylla Agenda 2030. Då agendan spänner över ett stort antal samhällsområden är det viktigt att säkerställa att de mål som lyfts fram i olika styrdokument inte står i konflikt med varandra. Det är också viktigt att organiseringen möjliggör för tvärsektoriellt lärande och samarbete.

Samverkan mellan offentliga aktörer

Samverkan mellan offentliga aktörer innebär att kommuner och regioner, med respekt för varandras ansvarsområden, bör samverka med varandra och med statliga myndigheter för att bidra till Agenda 2030.

Intressenters delaktighet

Partnerskap och samverkan med olika intressenter så som invånare, civilsamhällets organisationer och

⁵ Styrning och ledning för hållbar utveckling i kommuner och regioner – Vägledning för genomförandet av FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling. SIS ftSS 854000:2020

näringslivet är både ett mål och medel för att bidra till Agenda 2030. Exempelvis genom att använda befintliga lokala forum för föreningar och näringsliv eller genom medborgardialog. Det är extra viktigt att säkerställa att invånare och grupper som sällan kommer till tals, på grund av ex. språkhinder, ålder och funktionsnedsättning görs delaktiga.

Uppföljning och utvärdering

Uppföljning och utvärdering handlar om att säkerställa att det finns system för uppföljning och utvärderingar som tydliggör och synliggör hur kommunen bidrar till Agenda 2030 och uppfyllelsen av de globala hållbarhetsmålen.